

Natalia Kuczowic

Miejska Biblioteka Publiczna w Rudzie Śląskiej

natalia.b.nowak@gmail.com

14. Forum Młodych Bibliotekarzy „Biblioteka w Sercu” (Zabrze, Katowice, 8-9 września 2022)

Streszczenie: Sprawozdanie z 14. Forum Młodych Bibliotekarzy „Biblioteka w Sercu”, które odbyło się w dniach 8-9 września 2022 r. w Zabrzu i Katowicach. Organizatorem wydarzenia było Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich wraz z Biblioteką Śląską, Miejską Biblioteką Publiczną w Zabrzu oraz Centrum Informacji Naukowej i Biblioteką Akademicką w Katowicach.

Słowa kluczowe: biblioteki publiczne, biblioteki szkolne, bibliotekarze, czytelnicy, spełnienie zawodowe, przestrzeganie bibliotekarzy, e-booki

W dniach 8-9 września 2022 r. w Zabrzu i Katowicach odbyło się 14. Forum Młodych Bibliotekarzy (FMB) pod hasłem „Biblioteka w Sercu”. Forum zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich (SBP), we współpracy z Biblioteką Śląską, Miejską Biblioteką Publiczną w Zabrzu oraz Centrum Informacji Naukowej i Biblioteką Akademicką w Katowicach (CINiBA). W przygotowanie FMB zaangażowani byli również bibliotekarze z innych bibliotek województwa śląskiego. Wydarzenie objął swoim patronatem honorowym Marszałek Województwa Śląskiego Jakub Chełstowski.

Forum zostało zrealizowane w formule stacjonarnej, w odróżnieniu od poprzedniej edycji¹, a wzięło w nim udział 130 bibliotekarzy z całej Polski, reprezentujących biblioteki publiczne, szkolne i pedagogiczne. W pierwszym dniu wydarzenia, w Sztolni Królowej Luizy w Zabrzu, odbyły się dwie sesje oraz panel dyskusyjny *B jak Biblioteka* (Kopalnia Guido). Natomiast w drugim dniu sesja wystąpień i część warsztatów miała miejsce w Szkole Filmowej im. K. Kieślowskiego, a pozostała część warsztatów w CINIB-ie.

Wydarzenie otworzyły wystąpienia: Krzysztofa Lewandowskiego, wiceprezydenta Zabrza, Barbary Budyńskiej, przewodniczącej SBP, Agnieszki Magiery, zastępcy dyrektora Biblioteki Śląskiej ds. Książnicy oraz Tomasza Iwasiowa, dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu. Po oficjalnych powitaniach rozpoczęła się pierwsza część, moderowana przez Kalinę Romankiewicz z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu, a zainaugurowało ją wystąpienie Łukasza Żywulskiego z Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Teodora Heneczka w Piekarach Śląskich pt. *Z sercem do bibliotek, czyli jak nie zwariować i nie wypalić się, gdy praca jest pasją a pasja pracą?* Prelegent opowiedział o tym, jak zachować równowagę pomiędzy pracą, życiem zawodowym a pasją z perspektywy własnego, 15-letniego doświadczenia. Przedstawił, jakie elementy wpływają na dobre samopoczucie w pracy bibliotekarza oraz co zrobić, by nie

¹ 13. Forum Młodych Bibliotekarzy zostało zorganizowane w trybie online, ze względu na pandemię COVID-19.

wypalić się zawodowo. Następnie głos zabrał Patryk Wesołowski z firmy Sygnity Business Solutions (Rozwiązania dla Bibliotek PROLIB). W prezentacji *Co zrobisz z czasem, w którym będziemy pracować za Ciebie?* omówił zalety systemu bibliotecznego PROLIB. Firma Sygnity Business Solutions w każdym roku unowocześnia i wspomaga funkcjonowanie bibliotek, wprowadzając m.in. e-usługi takie jak aplikacja mobilna mPROLIB.

Dagmara Śmigieła z Zespołu Szkół Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach w ramach wystąpienia *(Nie)typowe biblioteki?* zaprezentowała uczestnikom biblioteki z różnych zakątków świata, zwracając uwagę na ich ciekawą architekturę. Wyjaśniła, dlaczego Biblioteka Publiczna w Kansas City czy Biblioteka Terytorialna w La Pintana, stały się atrakcjami turystycznymi. Nie zabrakło również wskazania przykładów z Polski oraz przedstawienia zaskakujących lokalizacji księżnic. W kolejnym referacie – *Kochamy biblioteki w popkulturze* – Natalia Żelezik z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach zaznajomiła słuchaczy z wpływem popkultury na postrzeganie bibliotek i pracy bibliotekarza. Na podstawie przykładów z wybranych filmów i seriali pokazała, w jaki sposób biblioteka i bibliotekarze mogą być ukazani współcześnie.

Jacek Królikowski z Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego kończył pierwszą sesję forum podsumowującymi rozważaniami *Czy biblioteki mogą pomóc ocalić świat?*, w których wykazał, że biblioteki we współczesnym świecie są nadal aktywnym przekątnikiem wiedzy, a swoją pracą wpływają pozytywnie na dialog międzyludzki.

Druga sesja rozpoczęła się od referatu Michała Tomczyka (EBSCO Information Services) *Przez eBooki do serca – eBooki i platforma zamawiania EBSCO*. Prelegent skupił się na przedstawieniu platformy online, dzięki której można zamawiać e-booki. Następnie w wystąpieniu *RFID jako usprawnienie pracy bibliotekarza* Karolina Ząbek z firmy HADATAP zaprezentowała system RFID, będący wsparciem pracy bibliotekarza w procesie obsługi wypożyczeń i zwrotów. *Legimi w bibliotekach: co poszło nie tak?* to tytuł prezentacji Jakuba Frołowa z firmy dostarczającej platformę Legimi, który wskazał problemy związane z jej funkcjonowaniem w bibliotekach. Kolejne wystąpienie – *Multimedialne i drukowane pomoce do doradztwa zawodowego, które wzbogacą ofertę biblioteki* – przedstawiła Renata Dankowska z firmy PROGRA. Wyjaśniła, iż doradztwo zawodowe prowadzone dla dzieci i młodzieży, a także osób dorosłych, to istotna i społecznie potrzebna kwestia, którą można zająć się w bibliotekach. W prezentacji Anny Radoszewskiej z firmy IBUK Libra (partnera wspierającego SBP) pt. *Jak dotrzeć do młodych czytelników, czyli IBUK Libra w akcji* zostały omówione sposoby zainteresowania młodszych czytelników nowoczesną platformą do edukacji i rozwoju.

Następnie wykłady prowadzone były w dwóch równoległych panelach, z lokacją w łaźni łańcuszkowej, gdzie do tej pory odbywały się prezentacje, oraz w Hali Sprężarek. W łaźni łańcuszkowej Joanna Golczyk z Dolnośląskiej Biblioteki Publicznej im. T. Mikulskiego we Wrocławiu wygłosiła wystąpienie pt. *Zabukuj sobie e-booka czyli jak dostęp do publikacji elektronicznych wzbogaca ofertę biblioteki*. Bazując na doświadczeniu pandemii i lockdownu wykazała, iż e-booki w tym okresie zastąpiły tradycyjne wydawnictwa papierowe. Dostęp do platform oferujących usługę pobierania książek w formie elektronicznej pomógł bibliotece w kontakcie z czytelnikami. Kolejną prelekcję pt. *Zetki kontra boomerzy, czyli różne pokolenia bibliotekarzy* wygłosiła Anna Rudnicka ze Świdnickiego Ośrodka Kultury, formułując tezę, że rozpiętość wie-

kowa pracujących w bibliotekach osób nie musi być problemem, może natomiast zostać wykorzystana w wielu aspektach, zaś umiejętne współdziałanie różnych pokoleń bibliotekarzy może zaowocować lepszym wzajemnym zrozumieniem i interesującymi efektami współpracy.

Podczas drugiego panelu, który miał miejsce w Hali Sprężarek, uczestnicy wysłuchali referatu *Komiks najlepszym przyjacielem bibliotekarza*, wygłoszonego przez Agatę Zygmunta z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Dąbrowie Górniczej. Autorka wyjaśniła, dlaczego komiks uważa za przydatne narzędzie w pracy bibliotekarza, przedstawiła wiele przykładów wartościowych tematycznie i graficznie komiksów. Ostatnie w ramach tej sesji wystąpienie pt. *Przyjemne z pożytecznym – jak zrealizować międzynarodowy program mobilności w bibliotece publicznej?* przedstawiła Zofia Bardzińska z Biblioteki Publicznej im. Z. J. Rumla w Dzielnicy Praga-Południe m. st. Warszawy. Prelegentka wyjaśniła, w jaki sposób pozyskać fundusze, by przeprowadzić projekt przypominający w swych regułach Erasmus+. Oceniała, dlaczego warto wziąć w nim udział i jakie zalety przynosi instytucjom i bibliotekarzom. Moderatorami drugiej sesji wykładów byli K. Romankiewicz i Andrzej Wilanowski.

Po zakończeniu części wykładowej uczestnicy 14. FMB udali się 320 m pod ziemię, do Kopalni Guido, gdzie odbył się panel dyskusyjny *B jak Biblioteka*. W rozmowie z Agnieszką Witczak z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Jastrzębiu Zdroju zaproszeni goście: Natalia Gromow, dyrektor Biblioteki Gdynia, Sławomir Hordejuk z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Katowicach oraz Łukasz Wojtusik, dziennikarz RMF Classic i autor podcastu literackiego *Alfabet Wojtusika*, starali się odpowiedzieć na pytanie, czym jest dla nich biblioteka. Zastanawiali się, jaki jest współczesny bibliotekarz, z jakimi wyzwaniami w codziennej pracy musi sobie poradzić, a także na jakie nowości książkowe warto zwrócić uwagę. Pierwszy dzień forum zakończyła kolacja w Kopalni Guido.

W drugim dniu 14. FMB wszyscy uczestnicy przenieśli się do Katowic, do Szkoły Filmowej im. K. Kieślowskiego. Wydarzenie otworzyła dziekan instytucji prof. UŚ dr hab. Krystyna Doktorowicz oraz zastępca dyrektora Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej dr Radosław Jeż. Magdalena Gomułka z Biblioteki Śląskiej moderowała ostatnią sesję wykładową.

Jako pierwsza wystąpiła Małgorzata Kopciał z Biblioteki Głównej Wojskowej Akademii Technicznej, która w prezentacji *Spełnienie zawodowe – czy jest możliwe i jak do tego dążyć?* przedstawiła czynniki mające wpływ na zadowolenie z wykonywanej pracy oraz wskazała korzyści płynące z przynależności do stowarzyszeń branżowych. Opowiadała o spełnieniu zawodowym, posiłkując się przykładami z własnej 25-letniej praktyki zawodowej. Następnie Małgorzata Gajkiewicz z firmy MOL w wystąpieniu *Libra NET – bliska sercu biblioteki* wyjaśniła, na czym polega aplikacja mobilna Patron oraz Libra NET, system wzorowany na programie Libra2000. *Aesthetics w bibliotece, czyli jak stworzyć klimatyczny kącik minimalnym wysiłkiem?* – ostatni referat tegorocznej edycji forum – wygłosiła Magdalena Kubacka z Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Z. Herberta w Gorzowie Wielkopolskim. Prelegentka zaznajomiła słuchaczy z tematem typów *aesthetics* – popularnych w serwisach społecznościowych hashtagów, które przyciągają obecnie młodzież. Przedstawiła również pomysł, jak stworzyć przytulny kącik w stylu *aesthetics* we własnej bibliotece.

Następnie odbyło się wręczenie nagród przez przewodniczącą SBP Barbarę Budyńską oraz radną województwa śląskiego Alinę Nowak. B. Budyńska przekazała Medal w Dowód Uznanie Agacie Arkabus oraz Honorową Odznakę SBP Marii Kycler. Nagrody dla laureatów konkursu na najciekawsze wydarzenie w ramach Tygodnia Bibliotek 2022 odebrali: przedstawiciele Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Gdańsku – Filii w Malborku (pierwsze miejsce), pracownicy Sądeckiej Biblioteki Publicznej (drugie miejsce) oraz reprezentacja Biblioteki Publicznej Gminy Kętrzyn w Czernikach (trzecie miejsce). Nagrodę specjalną otrzymał Zespół Szkolno-Przedszkolny z Oddziałami Integracyjnymi w Rojowie, a wyróżnienie – Powiatowa Biblioteka Publiczna w Legionowie oraz bibliotekarki ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Suchym Lesie.

Komitet organizacyjny 14. FMB odebrał podziękowania za przygotowanie wydarzenia, wręczone przez B. Budyńską. Z rąk A. Nowak srebrne Odznaki Honorowe za Zasługi dla Województwa Śląskiego otrzymali T. Iwasiów oraz E. Chuć z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrze. Część wykładową forum i sesję wręczenia nagród zamknęła dyskusja, w której prelegenci wraz z uczestnikami oraz organizatorami FMB odnieśli się do referatów i poruszanych w nich kwestii.

Warsztaty zorganizowane dla uczestników forum odbywały się równolegle w dwóch lokalizacjach. W Szkole Filmowej im. K. Kieślowskiego Agnieszka Krzyżanowska ze Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Leźnie poprowadziła warsztat pt. *Bibliotekarz – kreatywność nie tylko w sercu*. Zaprezentowała elastyczne podejście do problemów i zadań, opisała inteligencję emocjonalną bibliotekarzy i ich nastawienie do zawodu. Podzieliła się sposobami kreatywnego wykorzystania różnych narzędzi w pracy bibliotekarza. *Ilustrowanie w bibliotece – animowanie i zacieśnianie więzi z użytkownikami biblioteki* to temat warsztatu przygotowanego przez Izabelę Czop z Miejskiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie. Prelegentka zapoznała uczestników ze sposobami animowania czytelników i pokazała, że ilustrowanie może stać się sposobem na zacieśnianie więzi z użytkownikami bibliotek. Przedstawiła również pomysły na efektywne wykorzystanie pasji, jaką jest rysowanie. Paweł Marchel z Biblioteki Publicznej w Solcu Kujawskim w warsztacie zatytułowanym *Podaruj sobie dodatkowe godziny – skuteczne metody zarządzania sobą w czasie* omówił wskazówki, które pomagają stać się mistrzem efektywności. Zaprezentował skuteczne metody i techniki pozwalające zaoszczędzić czas, by móc realizować przedsięwzięcia w terminie. Uczestnicy biorący udział w warsztacie wykonywali ćwiczenia, podzieleni na zespoły. Szkolenie *Asertywnie, ale z sercem – jak zadbać o dobrą komunikację w bibliotece*, opracowane przez Monikę Schmeichel-Zarzeczną z Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, miało na celu zapoznanie bibliotekarzy ze sprawdzonymi technikami, które ułatwiają codzienną pracę z czytelnikami i współpracownikami. Prelegentka wyjaśniła, dlaczego umiejętność posiadania i wyrażania własnego zdania przydaje się w pracy zespołowej, jak również z czytelnikami z różnych grup wiekowych.

W salach warsztatowych CINIb-y odbyły się dwa szkolenia. Małgorzata Caban z Wyższej Szkoły Humanitas poprowadziła warsztat pt. *Projektowanie uniwersalne w bibliotece*. Prelegentka skupiła się na omówieniu projektowania uniwersalnego, którego głównym celem ma być użyteczność dla wszystkich, z wyróżnieniem osób ze szczególnymi potrzebami. Przedstawiła

również siedem zasad tego sposobu projektowania, a potem uczestnicy brali udział w pracy grupowej zakończonej dyskusją. *Jak podejść z sercem do nowych technologii w promocji czytelnictwa* to warsztat przygotowany przez Karola Baranowskiego z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, który zaprezentował cyfrowe narzędzia skutecznie promujące czytelnictwo. Zapoznał również uczestników z aplikacjami, programami i zagadnieniami związanymi z wirtualną rzeczywistością (ang. *Virtual Reality*, VR) i rzeczywistością rozszerzoną (ang. *Augmented Reality*, AR), które są pomocne w codziennej pracy bibliotekarza.

Jako ostatnie w programie odbyło się zwiedzanie Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej, będącej wspólną biblioteką katowickich uczelni: Uniwersytetu Śląskiego oraz Uniwersytetu Ekonomicznego. Uczestnicy mieli okazję zapoznać się z powstałą w 2012 r. księżnicą, która udostępnia około 400 000 pozycji w strefie wolnego dostępu. Na zakończenie organizatorzy podziękowali wszystkim za udział w dwudniowym 14. FMB. Następne spotkanie młodych bibliotekarzy odbędzie się za rok, w innym województwie.